

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENSÉGI ÉS 48-ASZÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Égész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felölös szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Piac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Égész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Nem oda néz, ahova üt

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök mint belügyminiszter le-sújtó kritikát mondott az ököritói segélypénzek körül felgyülemlett botrány-halmaz fölött. Azt mondta, hogy ez va-lóságos európai skandalum.

Hát hiszen az, valósággal az. Csak-hogy ez a szokatlan kitörés és az, hogy ezt a skandalumot ő maga kiáltja vi-lággá, nekünk nagyon gyanús.

Ő t. i. bécsi parancs folytán a köz-igazgatást minden áron államosítani akarja, neki tehát ez a szatmármegyei botrány valósággal kapóra jött. Ő ebből is tőkét fog kovácsolni az államosítás keresztülhajtása érdekében. Neki tehát még az ököritói halálból is a malmára hajtja a vizet.

Mert van ám itt ennél sokkal csi-rosabb, sokkal nagyobb és sokkal több skandalum is. Mind valóságos ázsiai disznóvény. A legtöbbnek a tenyész-telepe épen a minisztériumokban van, onnan szállítják szét a spóráit.

Kezdjük csak mindjárt a Khuen-

Héderváry által rendezett múlt évi álta-lános képviselőválasztással. Hát kell en-nél nagyobb európai skandaum? Akkor ugy-e jól fungált a várnagyok általá-ban az autonom közigazgatás? Az or-szághban vesztegetésre elszórt piszkos pénzek milliói, a csapraütött pálinkás hordók óceánja, a csendőrpuskák sor-túze már nem is európai, hanem ázsiai munka volt, de ebből azért még sem lett európai skandalum, mert a világ ugy ismerte meg a kormány fizetett szócsövein keresztül, hogy az nem volt egyéb, mint a magyar nemzeti közvé-lemény megnyilvánulása. Azután jöttek az áthelyezések. Sőt nemcsak a válasz-tások után, hanem előbb is jöttek. A keményderekú magyarok, ha ellenzékiek voltak, egyszer csak arra ébredtek fel, hogy áthelyezték őket az ország tulsó szélére. Valóságos népvándorlás történt a szerencsétlen hivatalnoksereg kebelében.

Jöttek és mentek. Ezeket már jo-gosan nevezheti a magyar nép jött-menteknek. Ma sem tudják szegények, hogy mikor mennek újra, sőt sokszor,

mikor jönnek is, ugy néznek már ki, mintha mennének.

Ez azonban már állami munka, ez is egyik áldása tehát az államosításnak. De ezután fokozottabb mértékben az lesz, ha majd minden hivatalnokot kebelére ölel az állam. Akkor mozgó lesz minden hivatal. Lesznek majd mozgó alispánok, mozgó szolgabírák, mozgó fa-lusi jegyzők stb.

És a mozgás néha majd gyorsabb tempóban is fog történni, t. i. majd repülnek is, ha a mindenható állami akaratnak nem vetik alá magukat min-denben.

Repülnek különösen akkor, ha sza-badon mernek gondolkozni és szabadon merik véleményeiket nyilvánítani.

Mert ez főben járó bűn lesz, nem olyan kicsi, mint teszem azt, az ököritói segélypénzek kiosztásának elszetyepo-tyálása.

Ezért nem fog a szatmármegyei alispán repülni, akarki meglássa, pedig ezért csakugyan megérdemelné.

A tisztelt kormány már is annyira belejött az áthelyezésekbe, hogy nem-

Demmer fényképészetének

(Szent Anna-utca 5.) Halotta ön már hírét?
Hol 12 drb fényképes lapot
csak 3 koronáért kap! Melyek kivitelüknél
fogva igazán szenzációszak! Tessék megkísérelni!

Mikor csend van a szobámban.

Most, hogy a csend ül a szobámban,
Most, hogy az éjjel megnyugvást hoz...
Szeretnék hozzáérni a ruháidhoz.

Most, hogy remegni kezd a lámpám.
Ahogy hangok kelnek az éjbe'...
Ugy szeretnék leborulni elédbe.

S hogy elfutnak a kósza hangok
S a nagy csönd is újra eltemet...
Szeretném megcsókolni a kezedet.

Most, hogy hűvösebb szél cirógat
S a kerü fákát megzörrenti...
Szeretném a derekad átölelni.

Most, hogy felhők csatáznak ott künn
S tűnik a hold és sok fényes holmi:
Ugy szeretnék Nórám megcsókolni.

Kerekes György.

Öreg bácsik kritikája.

Az akadémiai értesítő márciusi füzete-ben van teljes terjedelmében közzé téve a Heinrich Guztáv jelentése a Vojnits jutalom-ról. Annak idején már sokat írtak és még

többet beszéltek az akadémia elhatározásáról, de most, hogy a jelentés szó szerinti szövege a kezünk között van, most foglalkozhatunk vele alaposan.

A Budapesten 1910-ben színrekerült da-rabok száma 21. Ezek közül a titkári jelentés foglalkozik ötlet, de ezekkel sem részletesen, hanem csak nagyjából és ezt a nagyjából való foglalkozást arra használja fel, hogy jót üs-sön ezen az öt magyar szerzőn. Legelőször az idei szindarabterméssel általában foglalko-zik a körültekintő bíráló. Előrebocsátja azon-ban, hogy a darabok a technika ügyes ismereteivel vannak irva, ahogy a jó „gyakorlott mesterember megcsinál egy jó cipőt, ami nem megvetendő ügyesség”. Nem tudjuk, hogy lehet egy szindarabot cipőhöz hasonli-tani. Lehet hogy a bíráló-bizottság hasonló veritékezéssel kopácsolta össze a maga bírá-latát, lehet de talán épp az Akadémiában az ilyen köznap hasonlatot nem volna szabad megengedni.

Tovább így szól a titkári jelentés: Tár-gyuk... a szerelem, de nem ennek az ér-zésnek felemelő, még keserveiben is boldo-gító fajtája, hanem a vad állati, érzéki ösztön, mely beteges tulzásokra... oly könnyen csábít”. Szóval az akadémianak az-kellene, hogy a mai szerzők szépen felmelegítsék a

Himfy szerelmeit, vagy átírják, a források részletes felsorolása mellett, a régi „érzékeny játékokat”. Nem veszik észre, hogy robog felettünk az élet, nem enged időt a hossza dalmas érzékenykedésekre és sirdogálásokra. Nem enged időt végtelen szerelmes vágya-kozásokra és nem enged a darabíróknak időt arra, hogy ezt az üres limonádat még vé-konyabb lére feleltesse.

Az akadémia tisztos titkára azonban nemcsak a vad, állati érzéki, perverz ösztönt bélyegzi meg, hanem a reklámot is, amely perverz látványokkal, kiállított színésznői bá-jakkal csalogatja a közönséget. De nemcsak ez fáj, hanem az is, hogy a kritika ma „pél-dátlanul lelkiismeretlen és hitvány” azonfelül „a pajtáskodás és a kéz kezet mos elve ér-vényesíti meggyőződést teremtő erejét.” Nem tudjuk Alexandert Bernátot és Keszler Józsefet ideszámítja-e az akadémiai jelentés, már pedig ezek az urak elismeréssel és me-legen emlékeznek meg, míg az öt darabról, amiket az akadémiai jelentés oly kegyetlenül lebírált. „Csak kivételesen hallunk őszinte és igaz komoly hangot, melyről a közönség, természetesen azt hiszi, hogy ellenségtől vagy elmaradott vaskalapból származik.” Tudvale-vőleg az akadémia által is bírált darabok csak az „Alkotmány” e. hírlap bírálta le, a

Csatornázásokat a legolcsóbban készít Rubinyi Lajos és Társa
Debreczen Piac-utca 11.
„Bika” szálloda mellett.

csak azokat a szerencsétlen hivatalnokokat dobálja össze-vissza, akikkel e tekintetben — sajnos — szabadon rendelkezhetnek, hanem kivetette már a háloját a független bírói karra is. Hiszen ismerjük ezt a merényletet. Egyelőre csak félévre tervezi a bírák áthelyezhetlenségének felfüggesztését. Ördögi tervei vannak ezzel.

Valósággal áthelyezési tébolya van ennek az agyafúrt kormányának, hiszen még a legátatlanabb alkalmazottait, a tanítókat is áthelyezgette.

A gögös kultuszminiszter, mikor ezt a szemére vetették, azt mondta, hogy a néptanító ne politizáljon, hanem csak tanítson.

Tehát már maga a politizálás is főbenjáró bűn. De hát miért van akkor szavazati joga és miért a neve néptanító?

Hiszen akinek szavazati joga van, az eo ipso politizálhat, és a néptanító akkor is tanít, mikor politizál; akkor is a népet tanítja. És ki taníthatja a népet hazafiságra, politikai pártállásának megválogatására jobban, mint a néptanító, aki előtt a történelem könyve, már csak hivatásánál fogva is mindig nyitva van.

Jó lesz hát vigyázni ennek a kormányának minden lépésére, minden nyilatkozatára és nem kell engedni, hogy olyan visszaélésekből, amelyeket éppen neki lett volna hatalma és kötelessége csirájában elfojtani, tőkét kovácsoljon utolsó erősségünk: a közigazgatási autonómia rombadöntésére.

Simon István.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

melyről pedig tudva van, hogy tisztán pártlap, obskuros hecckáplánkákat csinálják és így a véleménye nem nagyértékű. És ez az „Akadémia „őszinte komoly hang“-ja.

A részletes fejtegetésekben pedig először a Kóbor Tamás színművével foglalkozik a jelentés, mely szerinte „izetlen novella“. És úgy nyilatkozik róla, hogy „valóságos irodalmi és lélektani talány, hogy oly nagy tehetségű és nagyműveltségű író, hogyan tévedhetett a képtelenségek és izléstelenségek ezen pocsolójába“. A Kóbor Tamás drámája tulajdonképpen egy rettenetes kettős tragédia, a beteltség és a megkínálás tragédiája és ez zokog ki minden szavából a drámának, de ezt persze az akadémikus, aki tisztá cselekvényt és nem bonyolódott, elfojtott lelki őszesfejtőzéseket akar látni, nem akarja megérteni.

A másik szóban forgó darab a Sárga, lilium, Biró Lajos darabja. Ez a darab a protekciót állítja pellengére. De nem úgy ahogy a régi, simán és kedves ércelődő darabok csufolódnak, hanem a protekció rettenetesen pusztító ragálya ellen vérrel és könnyel irt munka, amelyből az irodalmiságot még Heinrich G. sem meri megtagadni. Hanem ő azt várja, hogy, mint a régiek a szerelmes párdiadal-maskodik az előítéleteken és minden nagyobb zökkenés nélkül egymásé lesznek. És borzasztó a jellemzés szerint, hogy a darab a „katonatisztek dözsölő, züllött, üres életének

A villamos vasut üzembe helyezése.

Műtanrendőri bejárás a vonalokon.

Debrecen város külső képe tegnap egy csapásra megváltozott. A főbb utcákról eltűntek a régi, ócska és kopott gőzmozdonyokkal és lóval vontatott kocsik. Elfoglalta helyét a modern kor egyik legszebb találmánya a villamos vonat.

Az, hogy Debrecen városának utcáin a villamos száguld keresztül, kétségkívül a haladást jelenti s jelenti azt is, hogy rövid pár év múlva megfogja helyét állani mindenképpen a vidéki városok kulturáért való nagy versenyében.

Néhány év alatt sokat fejlődött a város. Aki ma végig tekint az utcákon sokat tapasztalhat, amelyből a haladás nagy mérvére következtethet.

A villamos vasut megnyitásával kényelmes, modern közlekedési eszközhöz jutott Debrecen közönsége s végre oda jutott, ahol e tekintetben már megelőzte e várost Szeged, Temesvár és Nagyvárad.

A debreceni villamos vasut megnyitása ünnepélyes aktus közben folyt le. Reggel 9 órakor a városházán ülés volt, melyen a műtanrendőri bejárást megelőző tanácskozást folytattak a tennivalókkal. A kereskedelmi miniszter képviseletében Stettina József államtitkár jelent meg, míg a vasuti és hajózási felügyelőséget Koromzay Frigyes képviselte.

De megjelentek a vasut megnyitásán Nagyvárad, Arad és Temesvár városok polgármesterei s e városok nemes tanácsának képviselői is.

A lefolyt ünnepségekről részletes tudósításunk a következő:

Tegnap délelőtt tartották meg a helyi vasut társaság villamos vonalainak műtanrendőri bejárást.

Reggel 9 órakor gyűlekeztek a Városháza kis tanácstermében hivatalos aktusra Debrecenbe érkezett kiküldöttek.

A bizottság tüzén Koromzay Frigyes elnökölt. Jelen voltak a következők: Kotányi Zsigmond udvari tanácsos a máv. igazgatója, a posta- és távirat vezérigazgatóság részéről Lázár főmérnök, a város képviseletében Kovács József polgármester, Vargha Elemér, Magoss György, Acél Géza, Rostás István főkapitány; a máv. üzletvezetőség képviseletében Uhlarik Béla; a helyi vasut részéről Dobóczky Sándor elnök, Urbán Ödön vezérigazgató, Majerszky Mihály, Erdélyi Vince főmérnök, dr. Fejér Ferenc, Latinovits Mihály; a vilamos vezetéket készítő Schuckert-gyár részéről Stromszky Sándor mérnök; jelen voltak továbbá Mándy Lajos miniszteri tanácsos, dr. Duraszky Alfréd, a debrecen—h.-sámsoni vasut és a nánási vasut képviselői, Debreceni Jenő légszergyári igazgató és Aberle Rajmund főmérnök.

Az ülés megnyitása.

Az ülést Koromzay Frigyes elnök nyitotta meg. Kijelentette, hogy a helyi vauitársaság telepén megtekintette a szükséges felszereléseket s konstataáltak, hogy a törvényelőírta kocsik és egyéb szükség-s dolgok megfelelnek a rendelkezéseknek.

A társaságnak 18 motorkocsija van, amelyekkel a forgalmat lebonyolítják. Ebből 15 lesz üzemben, három pedig tartalék-kocsi marad.

Urbán főigazgató megemlítette, hogy a társaság még 10 pótkocsit is rendelt, melyek azonban csak pár hét múlva lesznek készen.

A kocsik baleset meggátoló készülékkel, menőkészülékkel van fő szerelve. A vezetékek és mentődobozok rendben találattak.

A személyzet két hónap óta oktatást nyert s teljesen képzett.

Ideiglenes megoldás.

A menetrendre vonatkozó rész a szerződésben van lefektetve. — A vasutól a Nagyerdőig a társaság három szakaszt óhajt megállapítani, de a város csak két szakaszt állapított meg. És pedig az állomástól a Bikáig és a Nagyerdőig. A város kikötötte, hogy a Péterfián a szakaszhatár az Egymalom-utcán legyen.

Majerszky Mihály igazgató kijelentette, hogy az igazgatóság tegnap tárgyalta ezt a

rikító rajza, mely így brutálisan és izléstelenül sohasem volt még feltüntetve“ és „az ország és nemzet szenvedélyes gyűlölete, mely valószínűsége rigmusokban nyer kifejezést.“ Hát már nem szabad igazán kifakadni a katonák, az ő életük ellen, amely uővégre is megvetettek és az intelligens társadalomból kiközösítettek fogja tenni őket. A szenvedélyes gyűlölet alatt pedig minden magyar írónál a legutolsóbb szerelet lappang, amely így gyűlölet alakjába öltözve, mindenáron akar javítani. Fáj az akadémiának az is, hogy nálunk „aki bírja, marja, mert megtorlástól nem kell tartania, ha jó összekötetései vannak. Azt hiszem, itt nem is kell újjal mutatnunk Heinrich Gusztávra, az akadémia agilis főtitkárára.

Harmadik a Gyges és Tudó, írta Homonnai Albert. Ez nem oly nagy jelentőségű darab, hogy külön foglalkozni kelljen vele, de az akadémia ugyszóván vadássza a „szexuális élet perverzitásainak, vagy beteges tünetinek a diváját.“ Homonnai hivatott tehetség, ezt az akadémia is elismeri, de nem lett volna szabad, szerinte egy ilyen végzetes szerelmet, amelynek a művelt, intelligens ember még inkább áldozatul esik, tárgyul választania.

Most következik az idei legnagyobb siker: A testőr. Itt több rövidlátó bottlás után kijelenti, hogy „az illet, amelyen a darab alapszik, nem igen szellemes és nem is új, hisz a bécsi Ludassy egyfelvonásában szóról-szóra megvan“. Nagyon szép az aka-

demiától, hogy Molnár Ferencet holmi Ludassyhoz hasonlíja, az egyenesen főhőborító, hogy Molnár Ferencet úgy mutatja be, mint aki „szóról-szóra“ átvesz. Aztán így megy tovább a jelentés, neveléséges feltételeket hozna be a darabba, azzal az indokolással, hogy így azt „a közönség vig hahotával fejezhetné be“.

Ha csak ennyit akarna Molnár Ferenc, akkor egyszerűen bohózatot irt volna. Kifogásolja a jelentés a kritikus alakját is, mondván róla, hogy „roppant unalmas és minden cél nélkül lábatlankodik a darabban. Azt mondják, hogy a szerző ez alakban egy élő magyar színi bírót vitt a színpadra stb.“ Talán magát Heinrich Gusztávot?

Az utolsó nagy darab a Nagyszony. „A darab úgy fest . . . mintha összefüggéstelen jelenetek sorozata volna. Moziba való“. Eltekintve e jól ápolt magyartalanságtól, a Nagyszony nem olyan összefüggéstelen, hanem, hogy egy nagy kort csak szorgosan kiácsolt cselekmény keretében lehessen feleleveníteni; ez ügyetlen kíváncsi. Szomorynak azonban „a drámáról halvány sejtélmé sincsen“. Ez az ugynevezett tekintélyi érv.

Mindezek alapján az akadémia „képtelen volt jutalmazásra való felfedezni“. Ehez már megjegyzés se kell. Nincs elég képessége az akadémiának, hogy a rohanó modern életet megértse. És ez elég szegénységi bizonyítvány.

Hotel „Arany Sas“ szálloda

a Központi pályaudvarral szemben.

Budapest.

Baros-tér 19. szám.

Családi szálloda, Pedáns tisztaság. Modern kényelem. Szórák, villanyvilágítás és kiszolgálással 2 korona 60 filértől feljebb. Szálloda tulajdonos: **FRIED GYULA.**

kérdést és úgy határozott, hogy ideiglenesen elfogadja a város ezen kikötését. Egy fél évre próba időre két 10—10 filléres szakaszok lesznek élelbeléptetve s amennyiben a társaság látná, hogy ez a megállapítás nem lesz káros, megmarad a rend végképen, ha nem, akkor a várossal újabb tárgyalásokat kezd a társaság s amennyiben nem vezetne eredményre, akkor a kérdésben a társaság a miniszter döntését fogja kikérni.

Dobieczy Sándor megjegyzi, hogy kényes természetű ez a kérdés, azért kellett fél-évre csak ideiglenesen a fővonalon a két szakaszt megállapítani. A Kossuth-, Csapó-, és Hatvan-utcai vonalon nincs észrevétel a szakaszok megállapítására nézve.

A dohánygyári megálló.

Rostás István főkapitány a Kossuth-utcai vonalon kifogást tett arra nézve, hogy a megállóhely a dohánygyár előtt lesz s ezzel a szakaszhatár miatt a közönség hátrányt szenved. Főként a dohánygyár munkásai és tisztviselői nevében szól s kéri, hogy a szakaszhatárt változtassa meg.

Dobieczy Sándor válaszolt e megjegyzésre. Előadta, hogy az igazgatóság foglalkozott a dologgal s úgy határozott, hogy a munkások és tisztviselők részére igen mérsékelt áru jegyeket bocsájt ki. Csak a Kossuth-utcai vonalra tisztviselők részére egész évre bérletjegy 25 korona, a munkások részére a város területén lévő összes vonalakra szóló havi bérletjegy ára 3 korona 50 fillér. Végül bejelentette elnök, hogy a villamos vasut felelős üzemigazgatója Mátyás Mihály lesz.

Az ülés után a bizottság a városházával szemben álló villamoskocsikra ült s először a Péterfy-utcai vonalon végig a Nagyerdőre, onnét a vasúthoz, majd a Hatvan-, Csapó- és Kossuth-utcai vonalakat utazta be.

A törvényszéki megálló.

Egyik-másik megállónál a bizottság tagjai leszállottak s a megjegyzéseket megtették, melyeket jegyzőkönyvbe foglaltak.

Nevezetesebb intézkedés történt a Deák Ferenc utcán, ahol is a megállót a régi helyen, a törvényszék előtt létesítik, elterjedő a terv bevitelétől.

A kocsik berendezése igen kényelmes. A budapesti villamos vasut kocsijainak mintájára készült. Kellő számú ülőhely és álló hely van benne. A mennyiben a forgalom megkívánja, a motoros kocsik mellé a társaság pótkocsikat ad. A nyári szezon beköszöntésekor, a még most hiányzó pótkocsik be lesznek állítva.

A bizottság az építményeket, vezetőket és kocsikat üzemképesnek találta s délután a fővonalon az állomástól a nagyerdőig a villamos közlekedés megindult. Persze óriási volt az érdeklődés. Az összes kocsik zsúfolva voltak, úgy hogy a „megtelt” tábláskákat le kellett bocsájtani. Ma a Csapó- és a Kossuth-, valamint a Hatvan-utca is megindul a forgalom.

A villamos telepen.

Amíg a hivatalos közegek a műtanrendőri bejárást végzik, addig az ezzel el nem foglalt előkelőségek a város világi telepeire rándultak ki. Kovács József polgármester vezetésével Stettina József ker. ügyi államtitkár, Domahidy Elemér főispán, Kotányi Imre Máv. igazgató, Mándy Lajos min. tanács, Telbisz Károly temesvári, Varjassy Lajos aradi polgármesterek, Urbán Adolf kir. tanácsos és még mintegy harminc aradi, temesvári és budapesti vendégek közül, kikhez később Koromzay főfelügyelő és Dubezky műszaki főtanácsos vezetése alatt a hivatalos bizottság is csatlakozott.

A vendégek nagy érdeklődéssel szemléltek a modern berendezésű telepen levő légszusz, villamos és egyéb gépeket. Az észlelték legnagyobb mértékben megnyerték a vendégek tetszését. Stettina államtitkár külön is kifejezésre juttatta elismerését és a látottak feletti meglepetését Debreczeni Jenő igazgató előtt, úgy ezután kifejezésre juttatta ezt Telbisz Károly temesvári polgármester és különösen azért, mert a temesvári világi telep egyike az ország legnagyobb telepeinek.

A vendégeket ezután Debreceni igazgató és neje látták szívesen vilás reggelire.

A bankett.

Délben a „Bika” szálló disztermében illusztris társaság gyűlt össze arra a bankettre, melyet a társaság adott a villamos vasut ünnepélyes megnyitása alkalmából. A banketten a vidéki vendégeken kívül a város számos előkelősége megjelent.

A menü a következő volt:

Szárnyas leves finom metélttel.

Balatonai fogás.

Rémolade.

Tök tartárral.

Tűzdelt jászvelet körítéssel.

Kappan, pulyka, saláták, kompoté.

Narancs és Caramell pudding.

Giardinetto.

Parfaites.

Mocca. Likör.

Borok: Fehér asztali, egri vörös. Pezsgők.

Ásványvizek.

Az első felköszöntőt Stettina államtitkár mondta a királynak. Aztán Dobieczy Sándor képviselő a főispánt, Mándy miniszteri tanácsos a főispánt és polgármestert, Kovács József polgármester Dobieczyt köszöntötte fel.

Telbisz Károly Temesvár város polgármestere Debrecen város felvirágoztatásáért, Mihálcics ezredes a „konzervatívizmus” fennmaradásáért — mely alatt a régi jó magyar polgár erényeket értette, — Varjassy aradi polgármester a városok összetartásáért és vezérszerepért üritett poharat.

A tisztek koronája a Szávayé volt, aki szokott humorával ütötte, vágta kaszabolta az elentétek exposituráit és üdvözölte a haladás fátylavívőit.

Táviratot küldtek: Kálmán államtitkár, Láng Lajos és Bakonyi képviselők, Bekecs és Csákány a kereskedelmi minisztérium részéről.

A nagy számban összegyűlt vendégsereg a legszíkrazóbb villamos hangulatban maradt együtt a késő délutáni órákig.

A zenét Magyar Imre és fia zenekara szolgáltatta.

A politikai helyzet.

A parlament ülése.

— Express tudósítás —

Ma ismét megkezdte a parlament a munkáját, amelyet három napra félbeszakított a márciusi ünnep. A képviselőház folytatja a hétfőn megkezdett költségvetési vitát és holnap fog felszólalni Földes Béla, hogy a függetlenségi és 48-as párt álláspontját kifejtsék. Balga reménységgel van eltelve a kormány és többsége, ha azt hiszi, hogy a budget-vitának rövidesen vége lesz, mert az ellenzék részéről ugyancsak a apos bírálatban fogják részesíteni a mai kormányzati rendszert, amely egyrészt a nemzeti törekvéseknek igyekszik utját állni, másrészt a népjogok általánosításának megvalósítását próbálja megakadályozni.

Egyik terve sem fog sikerülni. Holnap délután különben a főrendiház is tart ülést, amelyen elintézik — a bankjavaslat kivételével — a képviselőház által már elfogadott törvényjavaslatokat, köztük az ujoncjavaslatokat is, hogy április elején már megkezdődhesék az ujoncozás. A bankjavaslat csak akkor kerül a főrendiház elé, ha az osztrák Reichsratban elfogadása már biztosítva van.

Hazai Samu honvédelmi miniszter, aki tegnap este érkezett vissza Bécsből Budapestre, ma délelőtt fölkereste gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt és részletes jelentést tett neki a bécsi tárgyalások lefolyásáról és eredményéről.

Mint a „Bud. Tud.” illetékes helyről jent, az a hír, hogy a véderő-javaslatokat április első napján terjesztik a törvényhozások elé, nem felel meg a valóságnak. Ez már fizikailag is lehetetlen volna. A javaslatokat április végén fogják beterjeszteni.

A presbiterium ülése.

Az egyház ügyei.

A debreceni református egyház március hónap 18-ik napján — szombaton — délután 3 órakor az egyház tanácstermében presbiteri gyűlést tart. Az ülésen számos fontos ügy kerül elbírálásra és a tárgysorozat a következő:

Jelentés arról, hogy a f. évi március hó 1. napján tartott presbiteri gyűlés jegyzőkönyve március hó 4. napján hitelesített.

Az ösztöndíjosító-bizottság jegyzőkönyvének beterjesztése a folyó iskolai év második felére járó ösztöndíjak kiutalványozásáról.

Esperes ur ez évi 262. sz. levele az egyházmegyei közgyűlésnek ez évi április 20 án tartása tárgyában.

Esperes ur ez évi 268. sz. körlevele Doumergue Emil montaubani ref. theologiai tanár „A magyar kálvinizmus multjáról és jelenéről” című művének megrendelése és terjesztése tárgyában.

Esperes ur ez évi 287. sz. levele, melynek kapcsán az 1911. évi költségelirányzat megerősítve vissza küldetett.

A főgondnok jelentése a telefonnak a lelkészelnök, Könyves Tóth Kálmán lelkész és a főjegyző lakásába bevezetése tárgyában.

A számvéví jelentése az 1911. évi egyházi adó kivetéséről. Az elnökség intézkedése.

A gazd. bizottság végzése a mult évben helybenhagyott zárszámadás „Eredmény” rovasán levő összeg felosztásáról.

A gazd. bizottság végzése a Várad Szabó Miklós hagyatékáról adott végrendeleti végrehajtói számadás jóváhagyása tárgyában.

A bérház ügyét előkészítő bizottság végzése a Hatvan-utca 3. sz. ház megvételére vonatkozó szerződés tárgyában.

A parochialis bizottság előterjesztései:

- a) a művezető építéssel;
- b) a Kallós és Koch céggel;
- c) a Beck Sámuellel;
- d) a Pavlovics Lajossal;
- e) a Somogyi Sándor szobrasszal kötendő szerződés tárgyában.

Herczeg Béla tanító kérvénye költözködési költségének utalványozásáért.

Az ispotályi vegyes bizottság ez évi 95. sz. végzése Bagosi Kálmán dékán állandósításáról.

Simon István tanító bejelentése és kérelme a „Debreczen” című napilap szerkesztőségének elvállalása tárgyában.

Pecz Sámuel műegyetemi tanár köszönő levele a bírálói díjakért.

A közigazgatási bizottság 145—1911. sz. határozata a f. l. i. elemi osztályok tandíjkárpótlása tárgyában.

A f. l. i. igazgatótanács 220—1911. sz. végzése, hogy az intézetben szolgáló tanárok leányai tandíjmentesek legyenek.

Ugyanannak ez évi 221. sz. végzése a tanítónőképző tanárai fizetésének államsegélyből való kiegészítése és a gyakorló-iskolai tanítónő fizetésének 200 K-val emelése tárgyában.

Ugyanannak ez évi 321. sz. végzése dr. Matolcsi László tanárnak 400 korona fizetéspótlék adása tárgyában.

Ugyanannak végzése a korpótlékoknak a nyugdíj összegében beszámítás és a nyugdíjra még fel nem vett tanároknak felvévése iránt a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba kérvényezés tárgyában.

Ugyanannak végzése a fels. leányiskola fejlesztése végett szükséges építkezés megkezdése és a vállalkozóval a szerződés megkötése tárgyában.

Sáfár László közp. igazgató-tanító kérvénye, hogy az elemi iskolai osztályzati anyakönyvek közül az 1887—8. isk. évtől kezdve 10 évi kötet adassék ki neki.

A bérházat építettő bizottság bejelent, hogy Balogh Kálmán a megbízás visszavonása miatt felszámított költségeiért pert indított.

Küldöttségi jelentés néhai Kiss Áron püspök sirja fölé emelendő emlékre való gyűjtés eredményéről.

Nagy botrány a dumában.

Tülekedés a sötétben.

A дума tegnap esti ülésén a főiskolákra vonatkozó interpelláció vitája során Obrasszov (szélső jobb) a női főiskolákról szólott és kijelentette, hogy a forradalom idején női tanfolyamhallgatók százával odakinálkoztak ittás matrózoknak, hogy ily módon propagandájuk eredményesebbé tételére segítséget nyerjenek.

Ez a kijelentés viharos tiltakozást provokált a balpártiaknál. A szónok felé „Le vele!” „Gazember!” és egyéb hasonló kiáltások hangzottak.

Obrasszov képviselő a mindinkább növekedő lármában tovább akart beszélni, az elnök azonban felszólítja, hogy a tribünt hagyja el, mert az egyórási határidő lejárt.

Az elnöknek ez az intézkedése a jobboldaliaknál nagy vihart támasztott. Az óriási kavardásban az elnök berekesztette az ülést. Bal- és jobboldali képviselők megrohanták a szónoki emelvényt.

A дума tisztviselői siettek közbe lépni, hogy megakadályozzák az összeütközést. Miután másképp nem lehetett a jelenetnek véget vetni, lecsavarták a villamosvilágítást, mire a képviselők kénytelenek voltak lassanként elhagyni a termet.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken Nőegylet jótékonycélu előadása.

Szombaton Nőegylet jótékonycélu előadása.

Vasárnap délután Muzsikusa leány operett. Vasárnap este A budapesti szinonikusok nagy hangversenye Kun László vezénylete alatt.

Mükedvelői előadás és élőképek a színházban.

A jótékony nőegylet ünnepi estje.

A debreceni jótékony nőegylet vezetése alatt a jótékonyaságnak hozott szép áldozatot tegnap este városunk előkelő közönsége a színházban rendezett mükedvelői előadás és élőképek, illetve némajáték keretében.

Előkelő társadalmunk szép asszonyai és leányai egymásután vonultak fel a színpadon pazar toalettekben. Tompa Mihály A fehér liliom mennyegzője c. látványosságát adták elő pompás képekben. A szereplőket felesleges lenne itt felsorolni, valamennyien szépek, kedvesek voltak, kellemesen táncoltak. Az egyes képek előtt Tompa verseit Berger Mórincé urasszony adta elő, művészi interpretálással. Gyönyörű kép volt a mezőkövesdi lakodalom eredeti székely kosztümökkel.

Általános feltűnést keltett Havas Gáborné urasszony, gyönyörű mezzoszoprán hangja.

Pompásan énekelt két kedves énekszámot, melyet a közönség meg is ismételtetett. Ugyancsak feltűnést keltett a kicsinyek közül bájos táncával Ehrenfeld Klári s kedves táncosok voltak Szabó Andorka, Somossy Lepike.

Az est fénypontja volt Pailleron egy bájos egyfelvonásosának remek, mükedvelőtől szinte szokatlanul pompás előadása, melyben Kirschmayer Vilmosné játszott az egyik női szerepet, olyan finom művészi magértéssel, kiváló szellemi előkelőségre valló alakítói készséggel, ötletességgel, melyet hivatásos művésznők is megirigyelhettek volna tőle. Méltó partnere volt Magoss Margit urleány, aki szintén magasan felülemelkedett a mükedvelői színvonalon. Odry (Ollinger) Béla színpadratermettsége ismeretes a közönség előtt. Most is gyarapította mükedvelő fellépései diadalainak számát.

A közönség az összes szereplőket tapsolta, virágokkal halmozta el s a tetszésnyilvánításokból kivette részét Ferenczy Frigyes főrendező és Perczel Karola táncosnő is.

Sz. Z.

A tábornok becsülete.

Bécsi pör Budapesten.

Annak a híres becsületsértési pörnek, melyet Lázár Frigyes tábornok indított Glaser Armin lókereskedő ellen Bécsben, ma van a budapesti büntető járásbíróóság előtt a folytatása. A pör tárgya rendkívül érdekes. Ugy történt a dolog, hogy 1910 október 2-án Rohr Ferenc bécsi tábornoszernagy kilovagolt a Práterbe, ahol szembe találkozott a szintén lovagló Glaser Armin bécsi lónagykereskedővel. A tábornoszernagy beszélgetésbe elegyedett Glasserrel, aki panaszt emelt előtte Lázár Frigyes tábornok ellen. Elmondta, hogy a magyar honvédség részére szükséges irlandi lovak beszerzését neki ígérték meg s azt mégis a bécsi Schlesinger cég kapta meg és pedig Lázár tábornok új n. A Schlesinger-cég ugyanis, hogy megnyerje Lázár kegyeit, budapesti strómanja útján Lázártól két lovat vett meg feltűnő magas áron.

A tábornoszernagy levében közölte a dolog Lázárral, aki tüstént megírtta a bécsi büntető járásbíróóság előtt a feljelentést Glaser ellen. A tárgyaláson Glaser nem jelent meg, mire is conumatiam elítélték rágalmaszást két hónapi fogházbüntetésre. Glaser ekkor igazolási kérelemmel élt, amelynek helyet is adták.

Az új tárgyaláson Glaser tagadta, hogy ő megrálgalmazta volna a tábornokot. Ő mindössze annyit mondott, hogy Lázár hazaárulónak nevezte Schlesingert, mégis két lovat adott el neki. Ezt bizonyítani is hajlandó.

Rohr a szavakra már nem emlékezett vissza, de lényegileg Glaser úgy nyilatkozott, mint ahogy ezt Lázár panaszoja. Miután a tanak nagyrésze budapesti lakos, a bécsi büntető bíróság áttette az iratokat Budapestre. A tanúkihallgatások ma voltak Baló büntető járásbíró előtt. Tanúként be voltak idézve dr. Baufeld Lajos ügyvéd, Frankl Ignác ügyvéd, Zinner Alajos százados, Jobban József főállatorvos, Jekelfalussy Lajos nyugalmazott honvédelmi miniszter, Csornai Lajos százados és báró Klobucsár Vilmos honvéd-főparancsnok. A tárgyaláson Lázár tábornokot dr. Friedmann Kálmán képviseli. Védő dr. Visontai Soma.

— Egy modern hámoszobás utcai lakás Darabos-utca 7. szám alatt május hó 1-től kiadó. Értelmezhetni: Piac-utca 12. sz. Horovitz-féle papírüzletben.

UJDONSÁGOK

— **Személyi hír.** Stettina József államtitkár, aki a debreceni villamosvasut megnyitásán részt vett, tegnap délután a gyorsvonattal Kotányi Zsigmond udvari tanácsossal visszautazott a fővárosba.

— **Eső az egész világon.** Világszere esik az eső. A magas északon, a francia és az olasz rivierán, az egész Németországban, az angol szigetországban. Északról Haparandától le Rómáig dőlnek, Brestől és Londontól keletnek Rigáig Varsóig mindenütt felhős az ég, hol csepereg, hol zuhog az eső. Hő már alig van. A hőmérő már csak a svéd félsziget legészakibb vidékein, aztán Pétervárról keletnek mutat fagyot. Az orosz fővárosban egy fok a hideg és tegnap havazott. Téies az idő még Svájcban. Zürichből jelentik, hogy 24 óra alatt dermesztő lett a hideg. Tegnap még csak egy fokot mutatott a fagypon alati a higanyoszlop, mára 14 fok lett és heves északi szél kerekedett. A Gothard szoros vidékén nagy hófúvás támadt.

— **Nincs pénz Tisza Kálmán szobrára.** Szilagyvármegye törvényhatósága — mint Zilahról jelenik — e hó 14-én közgyűlést tartott, amelyen Tisza Kálmánnak Budapesten emelendő szobra ellen foglalt állást. Bics-Bodrogmegye ugyanis köriratban fordult az összes törvényhatóságokhoz, hogy adakozzanak Tisza Kálmán szobrára. Szilagyvármegye törvényhatóságának állandó választmánya 200K. adományt hozott javaslatba a közgyűlésnek. A javaslat ellen dr. Böllöni Zoltán szólalt fel, aki határos beszédben azt fejtegette, hogy nem szabad Tisza Kálmánnak szobrát emelni, amíg Kossuth Lajosnak Budapesten nincs szobra. A zajos tetszéssel fogadott beszéd után Péchy Imre főispán szavazásra bocsátotta a kérdést és a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel visszautasította az állandó választmány javaslatát. Szilagyvármegye tehát nem ad semmit Tisza Kálmán szobrára.

— **A Szabolcsvármegyei Bessenyei Kör** folyó 1911. évi március hó 20-án, hétfőn este 8 órakor az országos szimfoniai zenekar és Kun László karnagy közreműködésével a Korona szálló dísztermében estét rendez. Műsor a következő: 1. Goldmark: Sakuntalanyitány. 2. Händel-Martucci: Suite. 3. Buttykay: Az ünnepnőök. 4. Csajkovszky: 3-ik szimfónia. Az összes számokat előadja Kun László karnagy vezetésével az országos szimfoniai zenekar (60-an). A műsor egyes számai alatt s terem ajtajait zárva tartja a rendezőség.

— **A vendéglősök rendkívüli közgyűlése.**

Erősen látogatott és kissé zajos rendkívüli közgyűlést tartott tegnap a Vendéglős ipartársulat. Nagyérdékű hatósági intézkedés keltette ezt a szokatlan érdeklődést. A főkapitányi záróra rendelkezés annyiféle érdek és szerzett jog feljajdulására vezetett, amit előre látni nem is lehetett. Debrecen rohamosan városias fejlődése városias viszonyokat teremtett, éjjeli ipari üzemek, vasuti vonatok egész éjen át érkezése és indulása egy éjjel élő közönséget teremtettek, amely nem nélkülözheti az éjjeli élelmészeti üzletek nyitva tartását. A közönség e nemű érdekéhez fűződik az élelmészeti üzletek kifejtett és meggyarapodott több ezer főre menő személyzete és fenntartói. Márkus Jenő új ipartársulati elnök fáradozásának sikerült a záróra jelentékeny kitolását elérni addig is, míg végleges törvényhatósági szabályrendelet az ügyet rendez. E tevékenykedés közben kiderült, hogy ugy a rendtörhatóság, mint a város tanácsa teljes tudatában van Debrecen speciális és más városokkal össze nem hasonlítható érdekeinek és az ügyet a legjobb indulattal kezeli. Az ipartársulat közgyűlése ehhez képest a legjobb reményekkel vitatta meg tegnap azokat a kérelmeit, amelyeket a szabályrendelet alkotásánál érvényesítenie lehet.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc- ucai izr. templomban az istentisztelet — továbbbi rendelkezésig — következő időben fog kezdődni: Péntek este fél 6 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor, délután 4 órakor, köznapokon reggel fél 7 órakor, este háromnegyed 6 órakor.

— **Hangverseny a Zenodében.** A Debreceni Zenodé alsó osztályú növendékei haladásának bemutatása végett március hó 19-én, vasárnap hangverseny-malinét rendez, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. A hangversenyen szerepelnek: Balogh Ilona, Than Béla, Fodor Lili, Pálffy Jozsefin, Husz Rózsai, Falk László, Fűredi Leona, Ungár Pál, Berács Erzsé, Papolczy Lili, Ungváry Margit, Fritsch Vera, Than Jolán, Révész Rózsai, Urlich Tibor, Szilágyi Dezső, Kis Béla, Balázs Magda és Lusztig Józsa növendékek. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva tartanak.

— **Vörös márciusi ünnepély.** Pécel község lakossága is megünnepelte március 15 ikét. A péceli függetlenségi kör rendezte az ünnepséget, a melyre meghívta a kerület országgyűlési képviselőjét, dr. Hédervári Lehel. Az ünnepség a Kossuth-téren kezdődött. A mikor a képviselőt hozó vonat Pécelre robbogott, a téren mozsarakat sűtöttek el. Ezzel jelezték a képviselő megérkezését és az ünnepség kezdetét. A mozsarak folyton dörögtek, ami emelte a szép ünnepi hangulatot. De közben az egyik mozsár megrepedt. A töltést záró fadarab a mozsarakhoz közel álló Bajkay István kiségi kisbíró arcához csapódott. A szerencsétlen embert olyan erős ütés érte, hogy eszméletlenül összeesett. A község orvosa, dr. Bendel József adta neki az első segítséget. Bekötözte vérző sebét, a legközelebbi vonattal Budapestre szállította és itt a Rókus kórházban helyezték el. A kisbíró állapota igen súlyos, életveszélyes.

— **Kiütéses tifusz.** Budapestről írják: Tudvalevően toloncházban egy ember tegnap megbetegedett, akit beszállítottak a járványkórházba, ahol konstatálták róla, hogy kiütéses tifuszban betegedett meg. Több tifuszos beteg azonban nincs, mert úgy a tisztifőorvosi hivatal, mint a toloncház a legszélesebb körű óvintézkedéseket tette meg. A tolonc, úgy látszik a toloncházban kapta el a betegséget egy Szatmárból vagy Beregből odahozott embertől.

— **Éhes falusiak.** Ketten, legények és hozzá hajdubagosiak Horváth Imre és Horváth József, igen megáhiották a kolbászt. Elindultak tehát és loptak csekély 8 kilót a kiltűnő hentes cikkből. De ez még nem volt elég a derék ifjaknak, hanem loptak a kolbászhoz némi kis italt, mintegy 57 liter bort. Aztán, mint akik dolgukat jól végezték, nyugodtan és gondatlanul éltek, amíg tartott a lopott holmi. A farsang után jött a bójt. A dologra rájöttek és a szigorú csendőrök a tolvaj ifjakat feljelentette a debreceni kir. ügyészségnél.

— **130 méter mélységből** eredő Anna kristály tiszta víz a mai napotól forgalomba hozott. E kitűnő víz, mely a buziási gyógyfürdőkből szállított szénsavval telítik, literes és fél literes palackokban a házhoz szállítatnak. Megrendelhető a vendéglősök, hentesek és más árucikkek részvényiársaságnál. Telefon 820.

— **Te Micsinai!** Tudvalevőleg a Micsinai név nem éppen hízogó a postakocsisok körében, amióta az a bizonyos Micsinai elhajtotta a rábizott pénzzel. Cserey György nagyváradi bérkocsis éppen ezért állandóan ezzel a csufnévvel sértette Szöllősi Károly postakocsist, akit különös kedvelésből állandóan bosszantott. Tegnap reggel is utána kiáltott:

— Te, te Micsinai!

Felkapott erre egy vaskulcsot Szöllősi Károly és véresre verte Cserey Györgyöt. A rendőrség az eljárást megindította.

— **Halottak.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be: Somogyi Sándor ref. 59 éves, Sári József r. kath 52 éves, öz. Kiss Péterné ref. 63 éves, öz. Balogh Jánosné ref. 81 éves, Cillag Eszter ref. 12 hónapos, Balla Julianna ref. 32 éves, Lókodi Zsuzsanna ref. éves.

— **Baleset munkabőzben.** Tegnap délután Blaskovics Mihály vásártéri asztalos műhelyében az egyik alkalmazott, Kun Imrénének két ujját odakapta a gép és többől lemetszette. A mentők a kórházba szállították.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszi műterem.

— **Narancs** vérvörös catániai legeslegjobb minőségű öt kilós postakosárral 2:80, eredeti kosárral 100 darabbal 5:20, eredeti ládával 180 avagy 150 darabbal 7 korona, eredeti ládával 360 avagy 300 darabbal 12 koronáért. MUSKÁT NARANCS vérpiros primissimó minőségű, szép nagyok, eredeti ládával 100 avagy 80 darabbal 8 korona eredeti ládával 200 avagy 160 darabbal 12:50 koronáért. — SÁRGA FAJNARANCS messinai mézédés öt kilós postakosárral 2:50 eredeti ládával 180—150 darabbal 5:25 korona, eredeti ládával 300 avagy 200 darabbal 10 korona. — CITROM elsőrendű öt kilós postakosárral 2:20, eredeti ládával 180 darabbal 5 korona, eredeti ládával 360 avagy 300 darabbal 9:— KARFIOL csodaszép fehér öt kilós postakosárral 2:20, tizkilós kosárral 3:60, eredeti kosárral (18 darabbal) 4 korona. — MARONI római conservált tartós téli áru öt kilós postakosárral 2:60 huszonöt kilós zsákkal 9 koronáért. — FÜGE kiskoszoru idej kilonként 50 fillérjével. — SZENTJÁNOSKENYÉR mézes, kilonként 30 fillérjével. — ARACHID amerikai mogoró, héjas, cukrázok sütemény készítéséhez használnák, kilonként 80 fillérjével, tiz kiló vételnél kilonként 70 fillér. — MOGYORÓBÉL 1-vantei kimérve kilonként 160 fillér. DATOLYA Califat kimérve kilonként 85, francia berber datolya kimérve kilonként 2:20. — MALAGASZŐLŐ extra Royanx kimérve, kilonként 2:50. — Francia HEJAS MANDULA kilonként 2:30. LOUCUMFÜGE primissima 1 és 2 kilós ládikákban kilonként 1:30. CUKROZOTT GYÜMÖLCS bozeni kiváló szép vegyes egy kilós ládikával 3:40. — MAZSOLASZŐLŐ világos, kimérve, kilonként 1:90 koronáért szállítja utánvéttel, bérmentetlenül az AGRUMEN déligyümölcs nagykereskedés Budapest Szarka utca 7. Tessék előnyárjegyzéket kérni friss gyümölcsökről és déligyümölcsökről.

— **Házulajdonosok figyelmébe!** Mielőtt házi csatornáját elkészítené, ne mulassza el árajánlatát kérni az Első Debreceni Vasbetoncső gyáráról, ahol állandóan raktáron vannak nagymennyiségben erős, dróbtételes csövek, portland és más cement s minden eszaktavagó s nagy óriási mennyiségben.

— **Kolozsvári jogi vizsgákra,** u. n. alap és államvizsgákra jogi és államtudományi szigorlatokra tudományos alapossgal és eredményre vezető módon rövid idő alatt, mérsékelt díjazás mellett előkészít dr. Polcz Rezső ügyvéd jogi előkészítő szemináriuma Kolozsvárt, Egyetem-utca 7. sz. 1 em. Április 1-ig Deák Ferenc-utca 29 sz. Szakképzett előadók, új célszerű methodusok, folytonos foglalkoztatás.

A 'Debrecen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Hirdetés.

Csatornázásokat

a legszakoszerűbben készít

Lukács Vilmos és Testvére

Hatvan-utca 5.

Telefon 308.

A trónvesztett szultán drámája.

Ismét öngyilkos lett.

Mikor legutóbb az Alatini-villában felfedezték az exszultán szökési tervét, kieserélték és megkettőztették az őrséget. Abdul Hamid nyugodtságot szinlelt, de amikor meglátott egy neki ismeretlen katonát az új őrségből, vaio-ságos őrjöngés tört ki rajta. Tört és zuzott mindent lakosztályában, az orvosokat kikergette s végül kényszerzubbonyt adtak rá. Azóta az orvosok éjjel-nappal figyelik a fogoly exszultánt. Tegnap éjszaka gyanus zajt hallottak Abdul Hamid hálószobájában.

Meglestek és látták, hogy az exszultán eltört egy poharat és az üvegcsereppel éppen felakarja vágni balkarján az ütőereket. Az orvos és egy tiszt berohant hozzá, aztán jöttek az őrség többi tisztjei is. Az orvosok elvették Abdul Hamidtól az üvegcserepet s hasztalan tiltakozott, nem akartak kimenni. Az exszultán tombolt, úgy viselkedett, mint az örült. Folyvást ezt kiabálta:

— Átok az ifjutörökökre! Allah akarata be fog teljesülni rajtuk. A birodalom, amelynek évtizedeken át én voltam az ura, én, Mohamed igazhívő követője, el fog tűnni a föld színéről, elnyeli a tenger, mert népe csupa istentelen gonosztevő!

Az orvosok csillapították az exszultánt, de ő rájuk rivallt:

— Titeket is megbüntet Allah, mert megkeserítetek az életemet!

Első vasuti szerencsétlenség.

A debrecen-nagyváradi vonalon.

Még nincs egy hónapja, hogy a debrecen-nagyváradi vasut megnyitott, de már megtörtént az első katasztrófa, melyről a következő tudósítást kapjuk:

A tegnapi nap folyamán két súlyosabb természetű vonatösszeütközés is történt Biharpuspöki község közelében. Az egyik katasztrófa korán reggel volt, amikor a nagyváradi személyvonat beleszaladt hibás váltóállítás következtében a Länder-féle kavicsbányába. A kolozsvári üzletvezetőség kiküldöttjei javában el voltak foglalva a vizsgálatnál, amikor estefelé megtörtént a másik katasztrófa is: két tehervonat ütközött össze. Szerencsére emberéletben nem esett kár, csupán a tehervonatok karamboljának vannak sebesültjei.

Az első személyszállítóvonat hajnalban indult Nagyváradról Derecske és Debrecen felé. Nem is rendes személyvonat ez, hanem meglehetősen lassu járasu „bumli”, amely

egész sor teherkocsit vontat a kupék előtt. Ez a vegyesvonat Biharpuspöki közvelen közelében egy kavicsbánya mellett haladt el.

Tegnap azonban nem dőcögött el a mély árkoknál a vonat, hanem a bányába vezető síneken leszaladt a rakodásra várakozó waggonok és a kavicsgulák közé. A bányában álló teherkocsik teljesen szétzúzódtak, de a vegyesvonat utasainak egy kis rázkódáson kívül nem esett semmi bajok. A vonatvezető még idejében leugrott a fűtővel együtt és így ők is elkerülték a komolyabb veszedelmet.

Az üzletvezetőséget azonnal értesítették a karambolról és délutánra már megérkezett a bizottság a vizsgálat megejtésére. Megállapították, hogy Kolompár Károly váltóőr volt kirendelve szolgálatra, de nem terheti felelősség, mert elromlott a váltókészülék és ezért rohant a vegyesvonat a kavicsbányába.

Mikor a vizsgálati jegyzőkönyvet szerkesztették az üzletvezetőségi kiküldötték, újabb összeütközés történt a baharpuspöki állomás közelében.

Az újabb karambol hibás váltóállítás következtében történt. A Nagyvárad felé haladó tehervonat egy sínre került a Budapest felé indulóval és a két mozdony teljesen összeütközött. A mozdonyok személyzete még idejekorán kiugrott, a fékek azonban lebuktak és megsérültek. Az árukkal megterhelt kocsik közül nyolc összetört.

A katasztrófa alkalmával Magyar Károly váltóőr teljesített szolgálatot a pályán, de hogy őt terhelje-e a felelősség, az még nincs megállapítva.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Összevont ítélet.** Nyíró Józsefet, ki 3 havi fogházra jogerősen elítéltetett s most tölti ki büntetését, újabb 14 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte a kir. törvényszék. Ezen újabb ítélet folytán Nyíró Józsefnek 3 havi és 8 napi eltölteni valója lesz.

— § **Dohánytolvajok.** A múlt év decemberében Varga Lajos, Tóth Imre és társai hajdunásói legények elhatározták, hogy Wohl Adó f hajduhadházi határon levő tanyájáról dohányt lopnak. Éjnek idején el is indultak és a zárt pajta ajtóját Varga Lajos és Tóth Imre felfeszítették és a társaiknak mintegy 50 kötés dohányt kiadogattak. A zsákmányt Hajdunásrára vitték, hogy ott elrejtseék. Azonban a csendőrség nyomára jött a dolognak és a legények fölött tegnap ítélkezett a törvényszék. A tárgyaláson kénytelenek voltak beismerő vallomást tenni. A törvényszék Varga Lajost 1 havi, Berencsi Gábort és Tóth Imrét csak 2 havi fogházra és a negyediket Pósa (Kovács) István 17 éves suhancot javítóintézetbe való elhelyezésre ítélte, amibe a vádlottak belenyugodtak és így az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

Uralkodók találkozása.

Róma, március 16. A berlini és római udvarok között a napokban élénk jegyzékváltás folyt, állítólag Vilmos császárnak velencei és korfui utazása ügyében. Hogy ezeken a tárgyalásokon jött-e létre megállapodás arra nézve, hogy az olasz király és a német császár Velencében találkozik, még nem tudják. Az bizonyos, hogy az olasz udvarnál eddig semmiféle utazási előkészületeket nem tettek.

Uj választói törvény Portugáliában.

Lisszabon, március 16. A hivatalos lap tegnap esti száma hozta nyilvánosságra a választói reformjavaslatot, amely még sok

vizet fog zavarni. Az egész sajtó tüzel a törvényjavaslat ellen, amely alapjaiban ingatja meg az ősi alkotmányt és reakciósabb, sem mint volt a monarchia választási rendszere. Különösen elkeseredett a hangulat Oportóban.

A sztrájkoló horvát ujságírók.

Zágráb, március 16. Újra van ma is az országgyűlésen, de a nagyközönség nem vehet róla tudomást, mert a hírlapírók távolmaradtak s lapjaikban egy sort sem közölnek róla. A külföldi sajtó tudósítói szolidárisak sztrájkoló társaikkal.

Taft a világbékeért.

Washington, március 16. Diplomáciai körökben híre jár, hogy Taft elnök december havában a kongresszus elé terjeszti az angol-amerikai döntő bírósági szerződést, amely kivétel nélkül az összes felmerülhető esetekre kiterjed. Taftot szándékában állítólag Grey angol külügyminiszter beszéde erősítette meg.

Oldalbalőtt torpedó.

Kopenhága, március 16. A német nyílt tengeri flottá tegnap az északi tengeren harcászati célgyakorlatot tartott. Egy lehorgonyozott bojára céloztak a hajóágyuk, mikor egy löveg oldalba találta a D 22 torpedónaszádot. A kormánykerékknél ütött be az ágyugolyó s elszakította a parancsnoki hidat is. Az erősen sérült naszádot vontató gőzösök láncre vették s elvonszolták Frederichshavenbe. Emberéletben nem esett kár.

Tilos a faszesz!

Budapest, március 16. A fővároshoz ma érkezett le a belügyminiszter körrendelete, amely, tekintettel a menthylalkoholla mostanában történt tömeges mérgezési és halálozási esetekre, eltilja annak az italokba való keverését. Aki ez ellen vét, tizenöt napig terjedhető fogházzal és kétszáz koronaig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik meg.

KÖZGAZDÁSÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, március 16.

Változatlan áron elkelt 12 ezer méter-mázsza buza. Rozs, zab változatlan, tengeri tartott.

A határidőzlet iránya eleinte gyöngye volt, mert külföldről olcsóbb jelentés érkezett. Utóbb a spekuláció az egyes vidékekről érkező kedvezőtlen hírek hatása alatt fedezési vásárlásokat eszközölt, miáltal a buza ára élénk forgalom mellett 5—10 fillért emelkedett.

Az árak 50 kilogrammonként

buzá apr.	11'43—11'45.
buzá máj.	11'26—11'25.
buzá okt.	10'61—10'71.
rozs apr.	8'12—8'07.
rozs okt.	7'89—7'90.
zab apr.	8'62—8'61.
zab okt.	7'29—7'28.
tengeri máj. 1911.	5'68—5'67.
Tengeri júli 1911	5'84—5'85.

Értéklözsde. Osztrák hitelrészvény 667—
Magyar hitelrészvény 864'50

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Mintha valaki előre mondta volna neki, hogy Kupecz jó hozzá, valahányszor fölkereste mindig a kapu előtt állt és be sem is hívta a házába, hanem csak úgy a bálványhoz állva beszélgetett vele, és Kupecz bocsánatot kért tőle, csak azt mondta, hogy nincs miért, nem vétett neki semmit, inkább maga vétett neki; de nem rosz indulatból tette.

És mikor Kupecz azt mondta neki, hogy miért nem látogatja meg őt, azt felelte rá, hogy nagyon öreg ember már, messze esik hozzá a háza.

Mikor pedig Kupecz azt hozta elő, hogy hát ezt meg azt miért látogatja meg mégis, holott azok még tul laknak az ő házában, azt felelte, hogy ez egészen más.

Ez utat lábait már megszokták, és nem érzik, de az ő házába már rég nem vitték és nehezen is tudnának bele okulni és Kupecznek siker nélkül kellett haza menni, anélkül, hogy csak a háza belsejét látta volna az öregnek.

Csak mikor feleségét, a jószívű Magda asszonyt küldte az öregre, hogy ő bírja őt megengesztelődésre.

Csak akkor nyílt meg az öreg Galambosnak némileg a szíve.

Bevitte a házába és leültetve őt maga mellé a meleg banyakemence padkáján.

Végig hallgatta az asszony szívből fakadó beszédét, hogy férje immár egészen megváltozott és mindenki jó szívvel van iránta, csak ő nem, akit pedig mindenek fölött tisztel és becsül.

Akkor aztán az öreg sem állhatta meg szó nélkül, és eképen szólott hozzá:

— Minek beszélsz így én velem, édes hugom?

Ne beszélj velem így, mert különbe én is kimondom, a mi szívemen van, azt pedig nem akarom. Te tudod, hogy jó szívvel voltam irántad mindig. Te jó lélek voltál mindig és az vagy most is.

Az is szép tőled, hogy olyan nagy szeretettel vagy férjedhez; de én sokkal öregebb vagyok náladnál és még nagyapádnál is úgy emlékszem, mintha most álna itt előttem. No hát messzibbre is terjed az én tekintetem, és mondhatom, hogy valamint ez az elszáradt bot itt a kezemben ki nem hajt többé soha, azonképen azon embernek két-három nap alatt nem változik meg természete. Csak szeresd te férjedet mindig, szeresd őt hiven, mert a szeretet sok rossztól tartja vissza az embert; de engedd meg egy öreg embernek, hogy a maga útján haladjon. Az én szeretetem a te férjednek úgy sem használna semmit, az én szívem pedig olyan, mint a vén fa: ha jószántából meg nem hajlik, más akaratjának nem tud már az engedelmességedni. — Meg lenet nincs igazam, de az is meglehet, hogy van igazam; ne kívánd tehát én tőlem, hogy az emberek aztán azt mondják felőlem. Lám az öreg Galambos is reá hagyta magát szedni tőle. Te reád nem hivatkoznak, mert te felesége vagy, hites társa; neked kötelességed hozzá állni, a nehéz napokban még inkább, mint a derűttekben, de nekem az nem kötelességem.

Azért kérlek téged, édes hugom, hadd menjek én a magam útjára és ne kérdezd az öregtől, miért hogy ő így cselekszik és nem másképp!

Azután Magda asszony sem ment többé az öreg után, mert nagyon megrendült a hite az ő mély bölcsessége iránt, jó szíve iránt pedig még inkább.

Ő hitt férje jó szándékának tisztaságában és ebéli hitében mindinább megerősíté annak viselete a házában.

Kupecz Mihály ugyanis most a legjám-borabb férj, a legszelidebb apa volt.

Nappal dolgait végezte, mint rendesen, de mikor csak egy üres órája volt, azt ott-hon töltötte és pedig nem vig cimborákkal, mint ezelőtt, hanem feleségével, gyermekeivel és nem is heves indulatoskodás között, hanem csendesen, békeségesen, miként csak hű férj és hű apa teszi.

Folytatjuk.

Alapított 1901-ben.

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája, Papirkereskedése
fényképészeti szaküzlete

DEBRECZEN, Iacz-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Telefon
330.

Elvállal és készít :

napi és hetilapokat, tankönyveket, tudományos és szépirodalmi folyóiratokat, röpcédulákat és falragaszokat; üzleti könyveket, számlákat, cégnyomású levélpapír- és borítékokat, körleveleket, táblázato at, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és béli meghívókat, naptárakat, egyesületi és ügyvédi nyomtatványokat, táncrendeket, névjegyeket, vignettákat stb. stb. nyomtatványokat izléses kivitelben, pontos időre és **a legjutányosabb árszámítás mellett.**

DEBRECZEN és ESTI HIRLAP

politikai napilapok kiadóhivatala.

Hirdetések a legjutányosabb árszámítás mellett
 Telefon 330. vétetnek fel. Telefon 330.

Raktáron tart :

Hazai gyártmányú irodai papirokat, iskolai füzeteket, körzőket, vonalzókat, rajztömböket, rajzpapírokat; fekete-, anthracen-, másoló- és színes tintákat, fekete és különféle színű irónokat; töltőtollakat; tollszárazakat, tollhegyeket, closettpapírokat, papirlemezeket, iskolai táskákat, festőmintákat, emlékkönyveket, képes- és mesekönyveket, fénykép- és levelezőlap-albumokat, gomb- és tubus festékeket; helybeli látképes- és genre Levelező-lapokat.

Legujabb divatu

Levélpapírok

10/10, 15/15, 25/25, 50/50-es csomagolásban és dobozokban **bámulatos olcsó árakban.**

Üzleti könyvek, számla-tartók, másoló-könyvek

Elismert legolcsóbb beszerzési forrás!

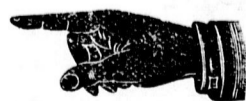
Fényképező gépek,

fényérzékeny papírok és lemezek, előhívók, aranyfürdők

és egyéb fényképészeti szerek és cikkek.

Amateur-kartonok

nagy választékban.

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugy-szintén saját készítésű bálí bőrkeztük, hosszú selyem keztük, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

VESZÉLYMENTES önberetválkozó készülékek, ollók, zsebkések, pénz, szivar és cigaret-tárczák, ridikülök, nyakkendők, zsebkendők leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében Piac-u. 9. 3

Ákácslőkarót, I. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályai-uradalom tisztartói hivatala. Hosszapályi (Bihar.-m.)

28 KRAJCARÉRT fejel férfi vagy női haris-nyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berende-zett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Postakosár fajalma franko 2-50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

Rayonképviselők ügynökök és representabilis viszontelárusítók, kiknek nagy ösmeretségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegyeleti ujdonság értékesítéséhez kerestnek. Csakis jó megjelenésű kauczióképes acquisi-teurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 korona jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest, Rottenbiller-u. 10 Prospektusok ingyen.

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar (Hevesm.)

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2-40, mézédés szilvalekvárnak 1—, papírhéjú dió postakosaraként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Egy modern háromszobás utcai lakás

Darabos-utca 7. sz. a.

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni: Piac-utca 12.

Horovitz-féle papírüzletben.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőlkötésében **felül-mulhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, izületi lob** és **zsabában** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek** fájdalmának megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testtöví háziszser.**

Hápható városunkban a következő czegeknél: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEÜTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerertárában. Földesen: WEISZ, MIKSA kereskedésében. **1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.**

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

634. tkv. sz.
1911.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Polgár Dániel végrehajthatónak, Kovács Lajosné Szabó Juliánna végrehajtható elleni végrehaj-tási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő, Debreczenben Vendég-utca 79. sz. a. fekvő, a debreczeni 1970. sz. tjkvben A. + 1 sor, 2081. hrsz. alatt felvett ház-as-udvarból a Kovács Lajosné Szabó Juliánna nevében álló egytöd résznyi jutalékra azonban az özv. Csóka Mihályné Nyöste Erzsébet javára C. 6. sorsz. alatt bekebelezett holtigtartó haszonélvezeti jog feltétlen az özv. Szabó Gáborné Kállai Sára javára C. 15. sorsz. a. bekebelezett holtigtartó haszonélvezeti jog fel-tételek épségben hagyására 766 korona ezenel megállapított kikiáltási árban annak ki-mondásával, hogy amennyiben az ingatlan oly árban adatik el, mely az özv. Szabó Gáborné javára bekebelezett haszonélvezeti jog megelőző tehetétel és az előnyös tételek fedezésére szükségesnek mutakozó ezennel 2600 koronában megállapított összeget meg nem ütné az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan rész az ezen haszonélvezeti jog fentartása nél-kül nyomban újabban elárvereztetik. Az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1911 évi április hó 4-ik napján, délelőtt 10 órakor** e kir. törvényszék árverési termé-ben megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár felén alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át vagyis 153 kor. 20 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénz-nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki-állított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánat-pénzt az általa ígért összeg 20%-áig kiegészi-teni, különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1911. évi január hó 18.
Kir. törvényszék mint tkvi hatóság

Kádoss,
kir. tszéki bíró.

Uj! Uj! Uj! ÜZLET MEGNYITÁS.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy **Csapó-u. 19. sz. alatt a (Knoll házban)**

uj vas- és szerszám kereskedést nyitottunk. Raktáron tartunk mindennemű vas és szerszám cikkekét u. m. rudvasat, sodronyt, sodronyszöveget kocsitengelyt, lemezeket stb. stb.

Konyhafelszerelési és háztartási cik-kekben óriási raktár a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva magunkat vagyunk kiváló tisztelettel

Farkas és Fried
vaskereskedők.

Védjegy

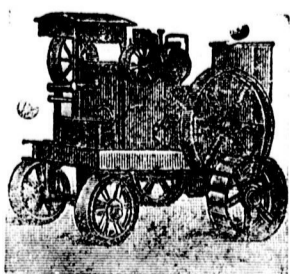
Jól jár, ha
tudomásul veszi, hogy újabban utánozzák
a valódi

Palma-kaucsuk-
cipősarok

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozaik. Az utánozott dobozokban természetesen csak kö-zönséges gumisarkok vannak, jól teszi tehát, ha károsodását megelőzendő, a valódi Palma-kaucsuk-cipősarok minden dobozon látható **védjegyére ügyel!**

Védjegy

Legolcsóbb hajtóerő a

„GNOM” magánjáró benzin és nyersolaj motor és lokomobilok

4000-nél több üzemben. — Könnyen kezelhető. — Villanyos gyújtással. — Okleveles gépész felesleges. **Üzemköltség 1—2 fillér óra és lóerőnként.**

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: **BÉCS, VI/2., Gumpendorferstr. 72/4.**

Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve.